

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СУМСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

29.05.2017

м. Суми

№ 2

Справа № 02-06/15-2016

**Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладання штрафу**

Адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, за результатами розгляду подання ВДР про попередні висновки у справі № 02-06/15-2016 від 11.04.2016 за № 14 та матеріалів справи,

ВСТАНОВИЛА:

За результатами розгляду заяви від 06.09.2016 №308 (вх. №01-27/2131 від 06.09.2016) товариства з обмеженою відповідальністю «Керамейя» (ідентифікаційний код 34327895) (далі – ТОВ «Керамейя», Товариство, Заявник) щодо недобросовісної конкуренції з боку товариства з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Керамейя» (ідентифікаційний код 38602199) (далі - ТОВ «ТД «Керамейя»), у зв'язку з наявністю ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді неправомірного використання у господарській діяльності комерційного (фірмового) найменування товариством з обмеженою відповідальністю ТОВ «ТД «Керамейя», що може призвести до змішування господарської діяльності ТОВ «Керамейя» та ТОВ «ТД «Керамейя», розпорядженням адміністративної колегії від 03.11.2016 №33 розпочато розгляд справи №02-06/15-2016.

В ході збору і аналізу доказів у справі встановлено наступне.

Відповідно до діючого законодавства комерційне (фірмове) найменування - це найменування підприємства незалежно від виду його діяльності, організаційно-правової форми та форми власності, під яким воно бере участь у господарському обороті. Комерційне (фірмове) найменування дає змогу індивідуалізувати юридичну особу серед інших учасників ринкових відносин, відрізнити одне підприємство від іншого, є складовою частиною ділової репутації господарюючого суб'єкта. Найменування підприємства фіксується в процесі його державної реєстрації шляхом зазначення фірмового найменування в установчих документах. Воно не може бути відчужене окремо від підприємства. Фірмові найменування українських підприємств охороняються на території інших держав без будь-якої реєстрації, а фірмові найменування іноземних юридичних осіб користуються правовою охороною на території України без додаткової реєстрації.

За своєю сутністю фірмове найменування є назвою підприємства, котре дозволяє відрізнити одне підприємство від іншого. Право на фірмове найменування виникає в момент створення підприємства і належить тільки підприємству.

На відміну від права на фірмове найменування, право на товарний знак (торгову марку):

1) виникає в силу реєстрації товарного знака (торгової марки) в Патентному відомстві конкретної країни;

2) відчужуване (воно може бути передано за ліцензійним договором повністю або частково);

3) для підтримки права на товарний знак (торгову марку) необхідно маркувати під цим знаком продукцію та періодично раз на 10 років сплачувати фіксоване мито. В той же час для підтримання права на фірмове найменування подібні вимоги відсутні;

4) право на товарний знак (торгову марку) з часом може бути втрачено, якщо невикористовувати зареєстрований знак протягом трьох років. В той же час право на фірмове найменування може бути втрачено лише в момент ліквідації підприємства.

Таким чином, з одного боку, право на товарний знак (торгову марку) захищає всі товари і послуги, на які була отримана охорона після реєстрації в Патентному відомстві, а з іншого боку, право на фірмове найменування захищає від ділової активності конкурентів та може для них служити відмовою (пункт 3 статті 6 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» при бажанні зареєструвати фірмове найменування іншого підприємства в якості свого товарного знака (торгової марки).

За таких обставин у тому випадку, коли право на фірмове найменування збігається з правом на товарний знак (торгову марку), то можна говорити про збільшення обсягу охорони та захисту прав на ці об'єкти права інтелектуальної власності. Іншими словами, право на фірмове найменування взаємодоповнюють право на товарний знак (торгову марку) і навпаки.

Виходячи з вищенаведеного, деякі фірми при реєстрації товарного знака (торгової марки) використовують словесне позначення (логотип) свого фірмового найменування.

Отже, фірмове найменування є назвою підприємства, котре дозволяє відрізнити одне підприємство від іншого, а додаткова реєстрація фірмового найменування у якості товарного знаку збільшує обсяг охорони та захисту від недобросовісних дій інших осіб.

Слід зазначити, що статтею 420 Цивільного кодексу України комерційні (фірмові) найменування віднесено до об'єктів права інтелектуальної власності. При цьому право інтелектуальної власності на комерційне найменування є чинним з моменту першого використання цього найменування та охороняється без обов'язкового подання заявки на нього чи його реєстрації і незалежно від того, є чи не є комерційне найменування частиною торговельної марки (стаття 489 Цивільного кодексу України).

Фірмове найменування має своїм призначенням індивідуалізацію даного підприємства, передусім виокремлення його підприємницької чи будь-якої іншої діяльності. Така індивідуалізація необхідна для підкреслення, пропаганди якісних ознак діяльності, збереження, розвитку та правової охорони фірмового найменування.

При цьому правова охорона фірмового найменування передбачає захист ділової репутації підприємства, його престижу, авторитету. Ділова репутація досягається зусиллями колективу, його розумінням потреб ринку, зокрема, споживачів, умінням організувати підприємницьку діяльність, підприємливість свого бізнесу. Все це спонукає користувача фірмового найменування оберігати свою назву, тобто престиж фірми. При цьому прагнення оберігати престиж фірми йде двома шляхами. Перший — це заборона використовувати такі самі найменування іншим особам, тобто, протидіяти неправомірному посяганням на престиж, ділову репутацію фірми.

Другий шлях полягає в тому, що фірма для підтримки і розвитку своєї ділової репутації має постійно піклуватися про свій авторитет, розвивати виробництво на якісно вищій технічній основі, використовувати енергоекономічні технології, підвищувати постійно якість своєї продукції тощо. Використання фірмового найменування покладає на його користувача ряд важливих обов'язків щодо свого іміджу.

Чинність права на фірмове найменування (фірму) настає з дати державної реєстрації найменування в Україні. Право на фірмове найменування (фірму) полягає в тому, що юридична особа, яка ним користується і зареєструвала його у встановленому порядку, має виключне право на його використання. Це означає також, що володілець фірмового найменування має право заборонити іншим особам використовувати це саме фірмове найменування.

Правова оцінка дій ТОВ «ТД «Керамейя»

Заявник відповідно до свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи від 18.05.2006 (серія А00, №732202), зареєстрований виконавчим комітетом Сумської міської ради як суб'єкт підприємницької діяльності – юридична особа з найменуванням: Товариство з обмеженою відповідальністю «Керамейя». Відповідно до Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, ТОВ «Керамейя» включено до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій 18.05.2006, номер запису: 1 632 102 0000 004376.

Місцезнаходження Заявника: 40020, Сумська обл., місто Суми, вул. Курська, будинок 18.

Згідно зі статутом ТОВ «Керамейя» та відповідно до наданої інформації, підприємство здійснює переважно наступні види діяльності:

- виробництво цегли, черепиці та інших будівельних виробів із випаленої глини;
- оптова та роздрібна торгівля будівельними матеріалами.

ТОВ «Керамейя» має права на зареєстрований 25.12.2008 знак для товарів і послуг – «Керамейя», що підтверджується доданою до заяви копією свідоцтва на знак для товарів і послуг №101037, чинного на даний момент відповідно до витягу з Державного реєстру свідоцтв України на знаки для товарів і послуг.

Відповідно до витягу із Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців, державна реєстрація ТОВ «ТД «Керамейя» відбулася 22.03.2013, номер запису: 1 632 102 0000 012187, місцезнаходження (юридична адреса): 40007, Сумська обл., місто Суми, вул. Воеводіна, будинок 4, корпус А-ІІ, кімната 25.

Слід зазначити, що в ході розгляду справи ТОВ «ТД «Керамейя» 09.03.2017 було внесено зміни до установчих документів юридичної особи стосовно зміни її місцезнаходження (юридичної адреси), а саме: 02002, м. Київ, Дніпровський район, вул. Марини Раскової, буд. 11 (номер запису: 16321050011012187); при цьому зміни у назву юридичної особи не вносилися.

За інформацією ТОВ «ТД «Керамейя» (лист від 11.10.2016 № 16), основним видом діяльності підприємства є неспеціалізована оптова торгівля, в тому числі будівельними матеріалами.

Таким чином, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ТОВ «Керамейя» та ТОВ «ТД «Керамейя» є суб'єктами господарювання. При цьому слід зазначити, що вказані суб'єкти господарювання здійснюють діяльність на ринку оптової торгівлі будівельними матеріалами (на сьогоднішній день є загальнодержавним ринком) та є потенційними конкурентами на цьому ринку.

Враховуючи зазначене, використання ТОВ «ТД «Керамейя» у своїй діяльності фірмового найменування «Керамейя», тотожного фірмовому найменуванню ТОВ «Керамейя», може призвести до змішування їх діяльності на загальнодержавному ринку оптової торгівлі будівельними матеріалами та не може залежати від місця реєстрації юридичної особи.

За інформацією Заявника, про існування ТОВ «ТД «Керамейя» йому стало відомо 10.08.2016, коли на адресу Товариства працівниками УДППЗ «Укрпошта» було помилково доставлено лист Головного управління ДФС у Сумській області, адресований ТОВ «ТД «Керамейя».

Вважаючи дії ТОВ «ТД «Керамейя», які полягають у використанні ним фірмового найменування «Керамейя», тотожного фірмовому найменуванню ТОВ «Керамейя», неправомірними, Заявник звернувся до тервідділення за захистом своїх прав і інтересів.

ТОВ «Керамейя» здійснює діяльність на ринку виробництва та оптової торгівлі будівельними матеріалами з 2006 року, тобто, за 11 років підприємством набуто певну ділову репутацію на ринку.

На сьогоднішній день ТОВ «Керамейя» - це успішне підприємство, яке динамічно розвивається і стає лідером ринку будівельних керамічних матеріалів в Україні, розширює експортні ринки, отримуючи все більшу популярність і визнання. Брендова структура торгової марки «Керамейя» складається з основного логотипу «Керамейя» та чотирьох продуктивних

торгових марок: «КлінКерам», «БрукКерам», «ТеплоКерам» і «ДахКерам». Асортимент продукції ТОВ «Керамейя» складає близько 100 найменувань і продовжує щорічно збільшуватися.

ТОВ «Керамейя» вже багато років бере активну участь у міжнародних виставках, так як продукція підприємства є затребуваною далеко за межами України. Так, Товариство здійснює реалізацію своєї продукції не лише на території України, а й в Казахстані, Білорусі, Молдові, Монголії, Литві, Польщі, Німеччині.

За кілька років (з моменту виходу продукції на ринок) продукція під торговою маркою «Керамейя» не тільки потіснила імпорту продукцію з вітчизняного ринку, а й стала експортоорієнтованою. Частка експорту в обсязі реалізації підприємства сягає до 40 відсотків і має тенденції до подальшого зростання.

Враховуючи зазначене, пріоритет на використання комерційного (фірмового) найменування «Керамейя» належить ТОВ «Керамейя», оскільки Товариство раніше почало його використання унаслідок включення ТОВ «Керамейя» до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій 18.05.2006.

За інформацією ТОВ «Керамейя», право на використання свого фірмового найменування Товариство жодному суб'єкту господарювання не надавало.

Отже, у ТОВ «ТД «Керамейя» відсутні правові підстави щодо використання фірмового найменування «Керамейя».

Під час розгляду справи територіальним відділенням було проведено опитування суб'єктів господарювання (потенційних споживачів – забудовників, які при здійсненні своєї діяльності закупають будівельні матеріали) у територіальних межах України.

Опитуваним суб'єктам господарювання було запропоновано надати відповіді на наступні питання:

1. Чи знайоме Вам фірмове найменування «Керамейя»?
2. Чи відома Вам організаційно – правова форма суб'єкта господарювання, який має право на використання фірмового найменування «Керамейя»?
3. Чи були у Вас ділові стосунки із суб'єктами господарювання, що використовують фірмове найменування «Керамейя»? Якщо так, зазначте організаційно – правову форму цього суб'єкта господарювання.
4. Чи використовуєте Ви при будівництві об'єктів продукцію виробництва ТОВ «Керамейя»?
5. За наявною у територіального відділення інформацією, фірмове найменування «Керамейя» не є поширеною назвою підприємств (відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, в Україні є лише два суб'єкти господарювання з такою назвою, зареєстровані (на час проведення опитування) у місті Суми). Зважаючи на зазначене, прошу вказати Ваші міркування з наступного питання:

Чи може використання обома суб'єктами господарювання ідентичного найменування «Керамейя» призвести до змішування діяльності цих суб'єктів на ринку, що може полягати у створенні у Вас уявлення, що:

- ТОВ «Торговий дім «Керамейя» є офіційним представництвом ТОВ «Керамейя», який створений виробником для здійснення діяльності з реалізації продукції ТОВ «Керамейя»?
- ТОВ «Керамейя» та ТОВ «Торговий дім «Керамейя» є пов'язаними між собою особами та пропонують товар одного й того ж виробника?

В ході вказаного опитування територіальним відділенням отримано відповіді суб'єктів господарювання (далі – респонденти). За інформацією респондентів (відповіді наявні у матеріалах справи), жоден із зазначених суб'єктів господарювання не мав ділових відносин із суб'єктами господарювання, стосовно яких проводилося дослідження, у зв'язку з чим респонденти на питання 1-4 надали негативні відповіді. При цьому 73,8% респондентів не змогли надати відповідь на питання 5, а 26,2 % від всіх отриманих територіальним відділенням відповідей опитуваних суб'єктів господарювання зазначили, що використання обома суб'єктами господарювання ідентичного найменування «Керамейя» може призвести до змішування діяльності цих суб'єктів на ринку, що може полягати у створенні у суб'єктів господарювання уявлення, що:

- ТОВ «Торговий дім «Керамейя» є офіційним представництвом ТОВ «Керамейя», який створений виробником для здійснення діяльності з реалізації продукції ТОВ «Керамейя»;

- ТОВ «Керамейя» та ТОВ «Торговий дім «Керамейя» є пов'язаними між собою особами та пропонують товар одного й того ж виробника.

Отже, результати проведеного територіальним відділенням опитування свідчать про те, що для частини (більше чверті) опитаних респондентів використання обома суб'єктами господарювання ідентичного найменування «Керамейя» може призвести до змішування діяльності цих суб'єктів на ринку.

Таким чином, матеріалами справи доведено, що дії Відповідача, які полягали у використанні фірмового найменування «Керамейя» без дозволу (згоди) Заявника, який відповідно до матеріалів справи раніше почав його використовувати у господарській діяльності, може призвести до змішування з діяльністю Заявника.

Враховуючи вищезазначене, дії ТОВ «ТД «Керамейя», які полягають у використанні ним фірмового найменування «Керамейя», тотожного фірмовому найменуванню ТОВ «Керамейя», кваліфікуються як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене статтею 4 Закону України „Про захист від недобросовісної конкуренції”, у вигляді неправомірного використання комерційного (фірмового) найменування «Керамейя» без дозволу (згоди) суб'єкта господарювання, який раніше почав використовувати його у господарській діяльності, що може призвести до змішування з діяльністю цього суб'єкта господарювання.

Слід зазначити, що порушення, тяжкість якого під час визначення базового розміру штрафу враховується як середня є, зокрема, порушення, передбачені статтями 1, 4 – 19 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Під час розрахунку штрафних санкцій за порушення органи Комітету керуються принципами пропорційності, недискримінаційності та розумності.

Застосування штрафних санкцій не повинно призводити до позбавлення суб'єкта господарювання можливості конкурувати або до неможливості задоволення споживчого попиту.

Визначення розміру штрафу здійснюється у два етапи:

- на першому етапі визначається базовий розмір штрафу для відповідача;
- на другому етапі цей розмір коригується з урахуванням обтяжуючих та пом'якшуючих обставин.

При цьому базовий розмір штрафу за порушення, передбачене статтею 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», визначається у розмірі 30 відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), що відбулась з порушенням законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

Разом з тим, розмір накладеного штрафу не може перевищувати меж, визначених статтею 21 Закону України “Про захист від недобросовісної конкуренції” та частиною 6 статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Слід зазначити, що в ході розгляду справи територіальним відділенням розмір доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Торговий дім «Керамейя», що відбулась з порушенням законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, не встановлено.

За інформацією ДПП у м. Сумах ГУ ДФС у Сумській області (лист від 27.03.2017 №6189/18-19-12-04-08) дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків) згідно з податковою декларацією з податку на прибуток ТОВ «Торговий дім «Керамейя» за 2016 рік складає 121 823 998 (сто двадцять один мільйон вісімсот двадцять три тисячі дев'ятсот дев'яносто вісім) гривень.

На виконання пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року за № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року за № 169-р) (зі змінами), копію подання про попередні висновки у справі №02-06/15-2016 (далі – *Подання*) із супроводжувальним листом від 12.04.2017 №02-06/710 було надіслано ТОВ «ТД «Керамейя» за місцем реєстрації у м.

Суми та повторно надіслано за місцем нової реєстрації у м. Київ листом від 15.05.2017 №02-06/916. Копію Подання із супроводжувальним листом від 12.04.2017 №02-06/709 також надіслано Заявнику.

Окрім того, інформацію щодо попередніх висновків у справі №02-06/15-2016 та про дату і місце проведення засідання адміністративної колегії було розміщено на офіційній сторінці територіального відділення <http://www.amc.gov.ua/amku/control/sum/uk/publish/article/83251>.

У відповідь на Подання ТОВ «Торговий дім «Керамейя» та ТОВ «Керамейя» пропозицій, міркувань або заперечень щодо висновків, зроблених у поданні до територіального відділення не надано.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 21 і 30 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами), пунктами 32, 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що дії товариства з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Керамейя» (ідентифікаційний код 38602199), які полягають у використанні ним фірмового найменування «Керамейя», тотожного фірмовому найменуванню ТОВ «Керамейя», є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 4 Закону України „Про захист від недобросовісної конкуренції”, у вигляді неправомірного використання комерційного (фірмового) найменування без дозволу (згоди) суб'єкта господарювання, який раніше почав використовувати його у господарській діяльності, що може призвести до змішування з діяльністю цього суб'єкта господарювання.

2. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначеного у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, на товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Керамейя» (ідентифікаційний код 38602199) накласти штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

3. Зобов'язати товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Керамейя» (ідентифікаційний код 38602199) у місячний термін з дня отримання цього рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом вилучення позначення «Керамейя» із фірмового найменування підприємства і надати Сумському обласному територіальному відділенню Антимонопольного комітету України підтверджуючі документи.

Відповідно до частини 3 статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особа, на яку накладається **штраф** за рішенням органу Антимонопольного комітету, сплачує його **у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу.**

Згідно з частиною 8 статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» **протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.**

Відповідно до статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду Сумської області **у двомісячний строк з дня його одержання.**

Голова адміністративної колегії:

Є. М. Касьян

Члени

адміністративної колегії :

_____ /В.М.Коваленко/

_____ /С.В. Гусак/

_____ /А.О. Товстуха/

Завідуючий сектором юридичної служби

_____ /І.В. Заїка/

Секретар колегії

_____ /О.П. Нагорний /